

Jaarverslag 2023

van

Stichting “De Palingaak”

gevestigd te Heeg

Bestuur

José Arbon
Rob Bosman
Rinus Grondsma
Jan Willem Hoorn
Robert Jan Nieveen
Maarten Stuurman
Freerk Visserman

Overige gegevens

Vestigingsadres en ligplaats palingaak:
Correspondentieadres:
Website:
Kamer van Koophandel:
Btw-nummer:
IBAN:
RSIN nummer:

De Skatting 81, 8621 BV Heeg
De Skatting 77, 8621 BV Heeg
www.palingaak.nl
nr. 01111279
NL 8153.08.450.B01
NL68 RABO 0116 4863 25
815308450

Verslag van het bestuur

Inleiding

Stichting “De Palingaak” is opgericht op 14 december 2005. De stichting is een zogenaamde Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). De organisatie bestaat geheel uit vrijwilligers. Op grond van artikel 2 van de statuten luidt het doel van de stichting als volgt:

1. *De stichting heeft ten doel het bevorderen van de instandhouding van het erfgoed van de internationale palinghandel vanuit Zuidwest Fryslân en het bijzonder vanuit de dorpen Heeg, Gaastmeer en Workum op Londen zoals die handel van de zeventiende tot en met het eerste kwart van de twintigste eeuw plaatsvond, en het onder de aandacht van een breed publiek brengen van dit erfgoed.*
2. *De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door:*
 - *het verzamelen, restaureren en tentoonstellen, dan wel doen tentoonstellen, van historische voorwerpen en geschriften die betrekking hebben op de palinghandel vanuit Zuidwest Fryslân;*
 - *het bestuderen van en het publiceren over deze handel;*
 - *het bouwen en in de vaart brengen en houden van een zo origineel mogelijke palingaak;*
 - *het restaureren en in de vaart houden van andere historische schepen die nauw met de historische palinghandel verbonden zijn;**en voorts al het overige in de breedste zin des woords dat de doelstelling ten dienste staat.*
3. *De stichting heeft geen winstoogmerk.*

In december 2009 zijn de statuten gewijzigd i.v.m. aangepaste ANBI vereisten. In 2012 heeft een onderzoek door de Belastingdienst plaatsgevonden en is de status van culturele ANBI herbevestigd.

Activiteiten in 2023

In de winter 2022/2023 heeft de aak een ingrijpende onderhoudsbeurt ondergaan. Die vond plaats op de werf van Piet ten Woude in IJlst. Johannes Hobma heeft dat met een grote groep vrijwilligers op een stimulerende en deskundige manier gedaan. Van de werkzaamheden is een fotoverslag gemaakt. Bijzondere dank is door het bestuur uitgesproken richting Koopmans Lakfabrieken BV voor de sponsoring van de verven. Johannes is eveneens door het bestuur bedankt voor zijn jarenlange inzet voor de aak.

De nieuwjaarsbijeenkomst op 15 januari kende een grote opkomst. Maarten deed aan de hand van een beeldpresentatie verslag van de Oostzeereis. José zorgde voor de prachtige ‘catering’. Omdat de relatie tussen Freerk en Esther in 2019 op de aak in Londen ontvlamde, ontving hun pasgeboren dochter, Emmelie Joy, een setje rompers met opdruk. Maarten voegde daar bij de uitreiking grappend aan toe dat Emmelie voor ons ook ‘Aaltje’ mag heten.

Tijdens die nieuwjaarsbijeenkomst constateerden Douwe Bootsma en Jelger de Jong met hun beider partners dat het vrijwilligersteam wel erg aan het vergrijzen is. In de bestuursvergadering van 20 februari vielen zij binnen met de ‘eis’ om aan verjonging van het vrijwilligersteam te werken. Dat initiatief van hen beiden viel natuurlijk in zeer goede aarde. Er werden direct plannen gesmeed om die dingen te gaan doen, die jongeren aanspreken. En dat is niet wat rondvaren op het Heegermar, maar met de aak het grote water opzoeken. Daar is het schip voor gebouwd en laat ze zien wat ze kan. Het initiatief om in 2024 naar Londen te gaan is zo geboren. Er wordt een wervingsactie gestart onder jongeren om aan die reis deel te nemen. Op 24 mei vond een open dag plaats en opstapdagen om met de aak op het IJsselmeer te varen. Dat alles leidde tot voldoende interesse om in 2024 twee keer op en neer naar Londen te varen.

De giek is in 2023 vervangen door een nieuwe, gebouwd op de werf van Wind & Water. De recente ongevallen bij de chartervaart en de lengtescheur gaven daar reden toe. De veiligheid was overigens niet in het geding, aangezien de oude giek zwaar overbemeten was. De nieuwe heeft overigens dezelfde afmetingen, ook qua dikte.

Verder vinden in 2023 vele avondvaarten en enkele arrangementen plaats, al werkt het weer bij de aanvang van het seizoen niet erg mee. De openstelling van de aak op zaterdagochtend blijkt niet direct een succes, al beraadt het bestuur zich op een goed vervolg hiervan in 2024.

Vrijwilligers

De stichting is geheel afhankelijk van vrijwilligers. Zij kent geen betaalde krachten. Ook kent de stichting geen vrijwilligersvergoedingen. Ook in 2022 telde de stichting zo'n 40 vrijwilligers. Ongeveer de helft bestaat uit schippers en bemanningsleden. De anderen houden zich bezig met de organisatie, de ontvangsten aan boord, communicatie, administratie, fondswerving en wat er al verder niet te doen valt in het kader van de doelstelling van de stichting.

Zoals al hiervoor vermeld heeft het vrijwilligersbeleid in dit boekjaar vorm en inhoud gekregen, onder meer door een betere planning/organisatie voor hun inzet, opleiding/training en oefenvaarten.

En natuurlijk heeft de tocht naar de Oostzee in 2022 en het vooruitzicht van London in 2024 ons met elkaar extra geïnspireerd en doen realiseren hoe prachtig het is om de geschiedenis van de palinghandel vanuit Heeg op deze manier levend te houden.

Bestuur

Het bestuur is in 2022 zevenmaal bijeengeweeest, te weten op 9 januari, 20 februari, 24 april, 26 juni, 7 augustus, 26 september en 11 december. Aan de vergaderingen namen sinds het begin van het jaar steeds Douwe Bootsma en/of Jelger de Jong deel. Later in het jaar schoof ook Peter Tiebout bij de vergaderingen aan als inkomend penningmeester.

Het verjongingsinitiatief, de voorbereidingen voor London 2024 en de reguliere thema's (zoals het schoon- en nathouden van de aak, de regelmatige controle van tuigage en rondhouten en de inzet van vrijwilligers) vormden belangrijke thema's in die bijeenkomsten.

Het bestuur bestond eind 2023 uit Rob Bosman, Rinus Grondsma, Jan Willem Hoorn, José Stakenburg, Maarten Stuurman, Robert-Jan Nieveen en Freerk Visserman. Daarbij is het belangrijk om hieraan toe te voegen dat Rob Bosman het penningmeesterschap met ingang van 2024 overdraagt aan Peter Tiebout. Het bestuur is Rob veel dank verschuldigd voor een accurate en inzichtelijke manier, waarop hij deze functie voor een periode van zo'n acht jaar heeft vervuld.

Financiën

Dit jaar was er een zonder bijzondere reizen of andere bijzonderheden zoals beperkingen door corona.

Ter toelichting op de cijfers:

Resultatenrekening

Baten	2023	2022	Lasten	2023	2022
omzet	13.338	11.049	onderhoud schepen	7.925	12.367
sponsors en donateurs	8.302	3.411	verzekeringen	2.889	1.955
Londonboek verkoop	316	480	Londonboek kosten	1.750	136
lijfrenten	-	1.900	administratie	729	749
			marketing	391	295
giften in natura	-	2.230	giften in natura	-	2.230
inzet vrijwilligers (€ 5,-/h)	5.365	7.005	inzet vrijwilligers (€ 5,-/h)	5.365	7.005
			catering	5.338	594
rentebaten	18	5	bankkosten	332	316
overige baten	716	1.458	afwaardering palingaak	1.000	2.000
			overige kosten	2.232	971
			Totaal kosten	27.951	28.617
baten Oostzeereis		16.749	kosten Oostzeereis		16.749
vrijwilligers Oostzee		5.400	vrijwilligers Oostzee		5.400
					-
Totaal baten	28.055	49.686	Batig / nadelig saldo	104	-1.081
				28.055	49.686

Omzet

De omzet betreft de met de verhuur van het schip behaalde opbrengsten.

Er was weer een goede belangstelling voor de avondvaarten. De maand juli was matig qua weersomstandigheden. Vooral was er tijdens het seizoen een groter aantal arrangementen mogelijk dan in voorgaande jaren.

Sponsors en donateurs

De sponsor- en donateurbijdragen liggen aanzienlijk hoger dan in het voorgaande jaar. Deels vloeit dat voort uit de publiciteit door de Oostzeereis en daarmee verkregen donateurs.

Inzet vrijwilligers en giften in natura

Deze post bedraagt een substantieel deel van onze exploitatie. Daarom is er ook dit jaar voor gekozen om e.e.a. globaal in beeld te brengen.

Veel bedrijven geven belangeloos materialen en kortingen daarop (giften in natura), zonder die welwillendheid zouden we de exploitatie niet rond kunnen krijgen. In het verslagjaar hebben we dit niet goed in beeld gehad en daarom niet opgenomen in de cijfers.

De inzet van vrijwilligers (de Stichting draait daar geheel op) is enorm. Om dat enigszins in beeld te krijgen is een zeer voorzichtige schatting gemaakt van de uren die gemaakt zijn.

Duidelijk blijkt daaruit dat de Stichting zonder onze vrijwilligers geen bestaansrecht heeft.

Lijfrenten

De in 2022 ontvangen lijfrente was voornamelijk de laatste. We zullen proberen in de komende jaren weer vergelijkbare giften en dergelijke te realiseren. Voor de exploitatie van de aak zijn deze zonder meer van groot belang.

Onderhoud schepen

Deze post maakt een substantieel deel uit van de exploitatie, zoals te verwachten op een houten schip. In najaar 2022 bleek dat er toch weer erg veel onderhoud noodzakelijk is. Daarom is er toen een post gereserveerd voor uit te voeren onderhoudswerkzaamheden in de winter van 2022 op 2023. Dankzij de inzet van veel vrijwilligers konden de kosten relatief beperkt blijven. Duidelijk is dat we niet zonder deze inzet kunnen.

Onder meer werd de giek vernieuwd ondanks dat deze op zich nog wel voldeed aan de veiligheidseisen op korte termijn. Deze vervanging is mede ingegeven door de aandacht voor rondhouten na een aantal tragische ongevallen op schepen van de bruine vloot. Hoewel we niet verwachten dat de rondhouten (giek, gaffel en mast) op de Korneliske Ykes II potentieel gevaarlijk zijn, hebben we toch e.e.a. extra laten checken door externen. We zullen dat ook de komende jaren voortzetten. Veiligheid voor onze gasten en vrijwilligers gaat boven alles.

Kosten Londonboek

In deze post zijn de kosten opgenomen voor een nieuwe uitgave van het boek dat we uitgegeven hebben na de reis naar London in 2019. Het nieuwe boek zal onder meer ook verhalen gaan bevatten van de Oostzeereis en van het nazatenonderzoek.

Kosten marketing

Deze waren in 2023 vergelijkbaar met die in 2022. Er zijn deels kosten gemaakt voor de voorgenomen reizen naar London in 2024. Deze kosten, ook die gemaakt zijn op de overige kostenposten, zijn verwerkt in de cijfers over 2023.

Afwaardering palingaak

Verwezen wordt naar de toelichting bij 'vaste activa' en naar de toelichting onder 'lijfrenten' en 'overige schenkingen'.

Overige kosten

Deze kosten vallen hoger uit dan die in 2022. Gaat vooral om kosten samenhangend met de toename van arrangementen.

Balans per 31-12

Activa	31-12-2023	31-12-2022	Passiva	31-12-2023	31-12-2022
Palingaak	65.000	66.000	Eigen vermogen per 1/1	87.077	88.157
Overige vaste activa	3	3	Resultaat boekjaar	104	-1.081
Totaal vaste activa	65.003	66.003	Eigen vermogen per 31/12	87.180	87.077
					0
Debiteuren	-	2.650	Voorziening eigen risico	10.000	10.000
Terug te ontv. Btw	742	551	Voorziening groot onderhoud aak	25.000	15.000
Totaal korte vorderingen	742	3.201	Renteloze leningen	-	0
			Totaal lange schulden	35.000	25.000
Spaarrekeningen	60.000	60.000	Te betalen btw	-	-
Bankrekening	1.650	7.033	Groot onderhoud winter	-	15.124
Kas	50	50	Divers kortlopend	3.150	4.200
Totaal liquide middelen	61.700	67.083	Voorziening evenementen	2.000	2.000
			Crediteuren	114	2.887
			Totaal korte schulden	5.264	24.211
	127.445	136.287		127.445	136.287

Ter toelichting:

Vaste activa

Het vast actief bestaat uit de palingaak Korneliske Ykes II die in april 2009 gereed is gekomen. Geactiveerd zijn alle kosten die gemaakt zijn voor de bouw met uitzondering van rentekosten. Deze laatste zijn tijdens de bouw rechtstreeks ten laste van de resultatenrekening gebracht. Op geactiveerde bouwkosten zijn de ontvangen subsidies en ontvangen sponsorgelden in mindering gebracht. Sponsoring in natura is daarbij gewaardeerd tegen de op het moment van sponsoring vigerende marktprijzen en behandeld als zou de stichting op dat moment de volle marktprijs hebben moeten betalen.

In 2023 is ook weer een bedrag in mindering gebracht op de boekwaarde.

De overige vaste activa, een tweetal houten zeilbootjes en een schaalmodel van een palingaak (in "Talma State" in Heeg tentoongesteld), zijn voor een symbolische waarde ad € 1,00 in de boeken opgenomen.

Vorderingen en liquide middelen

Alle vorderingen, transitoria en liquide middelen zijn opgenomen tegen de nominale waardes. Het streven is om debiteuren- en crediteurensaldi zo laag mogelijk te houden. Ultimo 2023 is dat goed verlopen. Door het invoeren van e-boekhouden in 2022 is dat ook aanzienlijk vereenvoudigt

Voorziening onderhoud

Onderhoud aan de palingaak is kostbaar. Kleiner, normaal onderhoud wordt zoveel mogelijk ten laste gebracht van het jaar waarin het plaatsvindt. Daarnaast wordt, voor zover de aanwezige middelen het toelaten, jaarlijks iets toegevoegd aan de voorziening voor het groot onderhoud. Deze voorziening wordt geheel liquide aangehouden.

Er is een meerjarenplan opgesteld voor het groot onderhoud en deze post is op het daar geconstateerde niveau gebracht.

Voorziening eigen risico

Door veranderde opstelling van verzekeringsmaatschappijen t.o.v. historische zeegaande schepen dreigden de jaarlijkse kosten voor het verzekeren van de aak ruim boven de € 11.000,- uit te komen. Op de exploitatie van de Korneliske Ykes II is dat geen haalbare kostenpost. Reden voor het bestuur om in 2019 de discussie aan te gaan met de verzekeraars. Gekozen is na uitgebreid onderzoek voor een realistischer, maar minder uitgebreide dekking. Tevens moest gekozen worden voor een aanzienlijk groter eigen risico bij schades. Om dat risico acceptabel te maken is in 2019 een voorziening getroffen.

Renteloze lening

Op dit moment is er geen renteloze lening meer. De verwachting is dat deze post in de komende jaren kan vervallen.

Voorziening evenementen

Deze post is bedoeld om kosten voortvloeiend uit onvoorziene problemen bij evenementen, avondvaarten en arrangementen te kunnen opvangen zonder effect op de jaarlijkse exploitatie.

Kortlopende schulden

De Stichting had per ultimo 2022 en per ultimo 2023 geen kortlopende bankschulden of overige kortlopende leningen. Divers kortlopend betreft vooruitbetaalde donaties voor komende jaren.

Vastgesteld door het bestuur van de Stichting De Palingaak op 22 januari 2024 te Heeg.